

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 155/06-99

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 12. septembra 2006 v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Báránaya a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť I. Č., bytom N., zastúpeného advokátom JUDr. Š. S., Ž., pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 174/96 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. Č. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I po 27. októbri 1999 v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 174/96 **p o r u š e n é b o l o .**

2. I. Č. **p r i z n á v a** primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť I. Č. trovy právneho zastúpenia v sume 22 479 Sk (slovom dvadsaťdvatisícštyristosedemdesiatdeväť

slovenských korún) na účet advokáta JUDr. Š. S., Ž., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažnosti I. Č. vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2005 (doplnená na základe výzvy ústavného súdu 14. februára 2005) doručená sťažnosť I. Č., bytom N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Š. S., Ž., ktorou namietal *„neplatnosť právneho úkonu prepustenia zo služobného pomeru z PZ SR, navrhujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby zaviazal uznesením Ministerstvo vnútra SR, ministra, Okresný súd Bratislava I, podľa čl. 46 ods. 1, 3 a čl. 48 ods. 2 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky... Za prietahy v súdnom konaní sp. zn. 19 C 499/96 a sp. zn. 19 C 174/96 je Okresný súd Bratislava I...“*

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 155/06-60 zo 17. mája 2006 prijal sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 174/96 na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti sťažnosť sťažovateľa odmietol.

Sťažovateľ uviedol, že jeho problém spočíva v tom, že podľa ustanovenia § 110 ods. 1 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 410/1991 Zb.“) bol k 31. augustu 1993 prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „Policajný zbor“) z dôvodu, že pri služobnom hodnotení bol hodnotený ako nespôsobilý vykonávať akúkoľvek funkciu

v Policajnom zbore. Sťažovateľ sa domnieval, že tento postup zo strany kompetentných orgánov nebol v súlade so zákonom a podľa jeho názoru služobný pomer v jeho prípade skončil na základe žiadosti uvoľnením z dôvodu zámeru aktívne sa venovať politickej činnosti.

Sťažovateľ uviedol, že 18. mája 1995 podal okresnému súdu dva návrhy. Jedným z nich bola žaloba na ochranu osobnosti a druhým žaloba o neplatnosť skončenia služobného pomeru. Konanie, predmetom ktorého bola žaloba na ochranu osobnosti, bolo okresným súdom vedené pod sp. zn. 19 C 174/96. V rámci toho konania sa sťažovateľ domáhal, aby súd zaviazal Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo vnútra“ a „odporca v 1. rade“) vydať obežník, z ktorého by bolo zrejmé, že sťažovateľ nebol prepustený z Policajného zboru, ale že bol na vlastnú žiadosť uvoľnený. Sťažovateľ žiadal, aby odporca v 1. rade tento obežník doručil útvarom Policajného zboru, Obecnému úradu N. a obci O.. Sťažovateľ zároveň žiadal, aby odporcovia podľa vlastného výberu v jednom z denníkov zverejnili informáciu, že zo služobného pomeru nebol prepustený, ale že odišiel na vlastnú žiadosť. V časti žaloby sa domáhal aj zaplataenia nemajetkovej ujmy v sume 500 000 Sk.

Sťažovateľ už vo veci podal návrh ústavnému súdu, ktorý aj rozhodol nálezom sp. zn. I. ÚS 75/98 z 27. októbra 1999. Ústavný súd v ňom vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy okrem iného aj postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 174/96, avšak ani po vydaní tohto rozhodnutia nebolo označené základné právo sťažovateľa garantované zo strany okresného súdu aj napriek tomu, že súd bol povinný takúto garanciu a ochranu poskytnúť.

Sťažovateľ v namietanej veci opätovne podal sťažnosť na priet'ahy v konaní, ktorú 7. februára 2000 adresoval okresnému súdu. Predseda okresného súdu listom sp. zn. Spr. 2105/96 z 10. marca 2000 uznal jeho sťažnosť za dôvodnú a ubezpečil ho o vykonaní opatrení, ktorými budú priet'ahy v konaní eliminované. Jednou zo sťažností, ktorou sťažovateľ namietal zbytočné priet'ahy v konaní, bola aj sťažnosť z 13. júla 2000 adresovaná predsedovi okresného súdu, na ktorú predseda reagoval listom

sp. zn. Spr. 2105/96 z 20. júla 2000. V liste predseda súdu sťažovateľovi oznámil, že čoskoro môže očakávať rozhodnutie vo veci samej. Zároveň sťažovateľovi navrhol, že v prípade nespokojnosti je ochotný s ním celú záležitosť osobne prerokovať.

Sťažovateľ uviedol, že v namietanom prípade podnikol mnohé kroky, „*aby v daných veciach bolo čím skôr rozhodnuté, ale sa tak nestalo i za cenu protestných hladoviek, ktoré som musel ... postúpiť aj s rodinou*“. Na základe toho sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1 000 000 Sk.

Sťažovateľ vzhľadom na to, že podľa neho bolo opätovne v tej istej právnej veci porušené jeho ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, žiadal, aby ústavný súd rozhodol, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 174/96 porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zaviazal ho zaplatiť mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 000 Sk a trovy právneho zastúpenia.

Na základe výzvy ústavného súdu predseda okresného súdu v liste sp. zn. Spr. 2105/96 z 28. júna 2006 oznámil, že netrvá na ústnom prejednaní danej veci.

Sťažovateľ listom z 19. júna 2006 oznámil, že nesúhlasí s upustením od ústneho prejednania danej veci.

Dňa 12. septembra 2006 sa vo veci konalo verejné ústne pojednávanie, na ktorom právny zástupca navrhovateľa predniesol návrh, ktorý vychádzal z písomných návrhov z 9. januára 2005 a 9. februára 2005. Sťažovateľ vyslovil nespokojnosť s postupom okresného súdu v jeho veci najmä po rozhodnutí ústavného súdu, ktoré mala zákonná sudkyňa bagatelizovať.

II.

Z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 19 C 174/96 ústavný súd zistil, že 22. mája 1995 podal sťažovateľ okresnému súdu (predtým Obvodný súd Bratislava I) žalobu na ochranu osobnosti.

Ústavný súd nemôže hodnotiť postup okresného súdu od podania žaloby sťažovateľom, pretože vo veci už rozhodol nálezom sp. zn. I. ÚS 75/98 z 27. októbra 1999, keď deklaroval porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy (č. l. 98 – 118 spisu). Ústavný súd v tejto časti je viazaný svojím rozhodnutím a nehodnotí úkony, ale prísne hodnotí obdobie po svojom náleze z 27. októbra 1999.

Dňa 29. novembra 1999 bol okresnému súdu doručený nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 75/98 z 27. októbra 1999, v ktorom ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 174/96 a 19 C 499/96.

Dňa 22. marca 2000 okresný súd založil do spisu úradný záznam týkajúci sa interných záležitostí súdu o pripojení spisu k Spr.

Dňa 24. marca 2000 okresný súd vyzval sťažovateľa na vyjadrenie, či vznáša námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi tak, ako to vyplýva z jeho podania z 31. marca 1999 adresovaného Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“).

Dňa 2. mája 2000 okresný súd opäť vyzval sťažovateľa na vyjadrenie k výzve.

Dňa 30. mája 2000 zákonná sudkyňa „z *opatrnosti*“ predložila spis Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o námietke zaujatosti, a to aj napriek tomu, že sťažovateľ nereagoval na výzvy súdu.

Dňa 3. júla 2000 bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 15 Nc 16/2000 z 28. júna 2000, ktorým súd nevytlúčil zákonnú sudkyňu z prerokovania a rozhodovania danej veci.

Dňa 6. júla 2000 okresný súd určil termín pojednávania na 11. september 2000.

Dňa 11. septembra 2000 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sťažovateľ vzal časť návrhu späť.

Dňa 28. decembra 2000 okresný súd uznesením sp. zn. 19 C 174/96 na základe späťvzatia časti návrhu konanie v časti zastavil a vo zvyšnej časti návrhu konanie prerušil do právoplatného rozhodnutia vo veci skončenia služobného pomeru sťažovateľa. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 14. februára 2001.

Dňa 12. apríla 2001 predseda okresného súdu opatrením pridelil spis na prerokovanie a rozhodnutie inej predsedníčke senátu.

Dňa 11. mája 2001 okresný súd požiadal ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister vnútra“) o doručenie spisu sp. zn. 19 C 499/96.

Dňa 14. júna 2001 bol okresnému súdu z ministerstva vnútra doručený požadovaný spis.

Dňa 24. októbra 2001 okresný súd vyzval sťažovateľa na vyjadrenie, či konanie vo veci služobného pomeru bolo právoplatne ukončené.

Dňa 5. novembra 2001 bola okresnému súdu doručená odpoveď sťažovateľa, v ktorej uviedol, že rozhodnutím okresného súdu z 10. júla 2000 v spojení s rozhodnutím krajského súdu z 13. septembra 2000 bola vec sp. zn. 19 C 499/96 zastavená a postúpená na vybavenie ministrovi vnútra.

Dňa 15. februára 2002 bola okresnému súdu doručená žiadosť Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) o zapožičanie spisu sp. zn. 19 C 499/96.

Dňa 14. marca 2002 okresný súd oznámil krajskej prokuratúre, že spis nemôže zapožičať z dôvodu, že spis (sp. zn. 19 C 174/96), ku ktorému je pripojený, nie je právoplatne skončený.

Dňa 17. apríla 2002 okresný súd založil do spisu úradný záznam o nahliadnutí do spisu zo strany zástupcu odporcu v 1. rade.

Dňa 14. októbra 2002 dala zákonná sudkyňa kancelárii pokyn na vylúčenie spisu sp. zn. 19 C 499/96 a jeho opätovné zaslanie ministerstvu vnútra. Zároveň zákonná sudkyňa dala kancelárii pokyn na zaslanie výzvy sťažovateľovi na vyjadrenie, či dôvod prerušenia konania vedeného pod sp. zn. 19 C 174/96 naďalej trvá.

Dňa 7. januára 2003 okresný súd na základe žiadosti zaslal ministerstvu vnútra spis sp. zn. 19 C 174/96.

Dňa 7. januára 2003 okresný súd vyzval sťažovateľa na vyjadrenie, či konanie vo veci skončenia služobného pomeru je právoplatne skončené.

Dňa 20. januára 2003 bolo okresnému súdu doručené oznámenie sťažovateľa o tom, že konanie vo veci skončenia služobného pomeru nie je skončené, a teda dôvod prerušenia konania vo veci sp. zn. 19 C 174/96 naďalej trvá.

Dňa 13. novembra 2003 okresný súd určil termín pojednávania na 19. január 2004.

Dňa 24. novembra 2003 okresný súd žiadal archív ministerstva vnútra o zaslanie osobného spisu sťažovateľa.

Dňa 8. decembra 2003 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa, v ktorom ozrejmuje okolnosti ohľadom konania vo veci skončenia služobného pomeru.

Dňa 12. decembra 2003 bolo okresnému súdu doručené oznámenie archívu ministerstva vnútra.

Dňa 16. januára 2004 bolo okresnému súdu doručené písomné ospravedlnenie sťažovateľa z neúčasti na pojednávaní.

Dňa 19. januára 2004 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 17. marec 2004 z dôvodu predloženia osobného spisu sťažovateľa.

Dňa 20. januára 2004 okresný súd žiadal ministerstvo vnútra a jeho archív o zaslanie osobného spisu sťažovateľa.

Dňa 4. februára 2004 bolo okresnému súdu doručené oznámenie archívu ministerstva vnútra týkajúce sa nemožnosti zaslania osobného spisu sťažovateľa.

Dňa 12. februára 2004 bol okresnému súdu zaslaný kompletný osobný spis sťažovateľa z ministerstva vnútra.

Dňa 17. marca 2004 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu neprítomnosti odporcov odročené na 28. apríl 2004.

Dňa 13. apríla 2004 bolo okresnému súdu doručené oznámenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Ž., v ktorom uviedlo, že nemá právnu subjektivitu, a preto ho v súdnych sporoch zastupuje Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Ž. (odporca v 2. rade)

Dňa 28. apríla 2004 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu potreby predloženia listinných dôkazov na strane odporcov odročené na 2. jún 2004.

Dňa 11. mája 2004 boli okresnému súdu doručené požadované listinné dôkazy zo strany odporcu v 1. rade.

Dňa 2. júna 2004 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd vyhlásil rozsudok sp. zn. 19 C 174/96, ktorým návrh sťažovateľa zamietol.

Dňa 26. augusta 2004 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 2. júna 2004.

Dňa 10. septembra 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či sa v dňoch 12. júla 2004 a 13. júla 2004 zdržiaval v mieste svojho trvalého bydliska.

Dňa 20. septembra 2004 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu v 2. rade k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 22. septembra 2004 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu v 1. rade k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 23. septembra 2004 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k výzve okresného súdu.

Dňa 27. septembra 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa na upresnenie skutočností.

Dňa 13. októbra 2004 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k výzve okresného súdu.

Dňa 20. októbra 2004 okresný súd predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 2. júna 2004.

Dňa 18. júla 2005 predseda senátu krajského súdu oznámil podpredsedníčke krajského súdu predpokladaný termín ukončenia danej veci.

Dňa 21. septembra 2005 krajský súd určil termín pojednávania na 1. december 2005.

Dňa 25. novembra 2005 bolo krajskému súdu doručené písomné ospravedlnenie sťažovateľa z neúčasti na pojednávaní.

Dňa 29. novembra 2005 sa odporca v 1. rade vopred ospravedlnil krajskému súdu z neúčasti na pojednávaní.

Dňa 1. decembra 2005 sa na krajskom súde uskutočnilo pojednávanie, na ktorom krajský súd vyhlásil rozsudok sp. zn. 3 Co 337/2004, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

Dňa 2. decembra 2005 bolo krajskému súdu doručené ospravedlnenie odporcu v 2. rade z neúčasti na pojednávaní.

Dňa 31. januára 2006 bol rozsudok krajského súdu z 1. decembra 2005 doručený okresnému súdu. Odporcovi v 1. rade bol doručený 8. februára 2006, odporcovi v 2. rade 9. februára 2006 a sťažovateľovi bol rozsudok doručený 14. februára 2006.

Dňa 24. februára 2006 okresný súd vrátil osobný spis sťažovateľa ministerstvu vnútra.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa v časti svojej sťažnosti, ktorá bola prijatá na ďalšie konanie, domáhal vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 174/96.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Len prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby neodstráni a nemôže odstrániť. Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota. Preto na naplnenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby všeobecný súd iba o veci konal a nerozhodol ju s účinkami právoplatnosti a prípadne vykonateľnosti svojho meritórneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 340/04, III. ÚS 282/05).

Pokiaľ ide o posudzovanie otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov súdneho konania a postup samotného súdu v konaní.

Pokiaľ ide o prvé kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konanie, predmetom ktorého je žaloba na ochranu osobnosti, patrí medzi štandardnú agendu okresného súdu s prepracovanými postupmi a rozsiahlou judikatúrou.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konkrétnej veci došlo k zbytočným priet'ahom spôsobeným účastníkmi konania. Zo spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že s'ťažovateľ nereagoval na výzvu okresného súdu z 24. marca 2000 a ani na urgenciu okresného súdu na vyjadrenie z 2. mája 2000, ktoré sa týkali potreby odôvodnenia vznesenej námietky zaujatosti voči zákonnej sudkyňi. Keďže s'ťažovateľ na výzvu a ani na urgenciu súdu na vyjadrenie nereagoval, 30. mája 2000 zákonná sudkyňa „z opatrnosti“ predložila spis spolu s námietkou zaujatosti na rozhodnutie krajskému súdu. Daný postoj s'ťažovateľa k výzve okresného súdu možno hodnotiť ako nezodpovedný, ale vzhľadom k celkovej dĺžke súdneho konania ho nemožno hodnotiť ako správanie, ktoré by významnou mierou ovplyvnilo postup okresného súdu. V ostatných prípadoch s'ťažovateľ včas reagoval na výzvy okresného súdu, zúčastňoval sa pojednávani, pričom v prípade nemožnosti účasti na pojednávani 19. januára 2004, svoju neúčasť vopred ospravedlnil. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nezistil zo strany s'ťažovateľa taký postup, ktorý by predĺžil konanie okresného súdu. Vo vzťahu k správaniu odporcov a jeho možného vplyvu na dĺžku konania ústavný súd uvádza, že okrem prípadu, keď kvôli ich neprítomnosti okresný súd odročil pojednávanie zo 17. marca 2004 na 28. apríl 2004, takýto vplyv nebol zistený.

Tretím hodnotiacim kritériom je samotný postup okresného súdu v konaní. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 19 C 174/96 už raz konštatoval porušenie základného práva s'ťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, čo deklaroval svojím nálezom z 27. októbra 1999, ktorý bol okresnému súdu doručený 29. novembra 1999. Aj napriek tejto skutočnosti, a tým aj predpokladanému postupu okresného súdu bez zbytočných priet'ahov, okresný súd od doručenia nálezu až po uplynutí 3 mesiacov s'ťažovateľa vyzval k vyjadreniu týkajúcejmu sa vznesenej námietky zaujatosti voči zákonnej sudkyňi. O postupe okresného súdu, ktorý ústavný súd hodnotí ako nesúladný s čl. 48 ods. 2 ústavy, svedčí aj skutočnosť, že

11. septembra 2000 sťažovateľ na pojednávaní vzal časť svojho návrhu späť, ale okresný súd konanie v časti, v ktorej sťažovateľ vzal návrh späť, zastavil až 28. decembra 2000. Týmto uznesením okresný súd zároveň konanie vo zvyšnej časti prerušil do právoplatného rozhodnutia vo veci sťažovateľovho skončenia služobného pomeru. Podľa doložky právoplatnosti uznesenie nadobudlo právoplatnosť 14. februára 2001.

V období od prerušenia konania okresný súd niekoľkokrát vyzval sťažovateľa na vyjadrenie, či konanie vo veci skončenia služobného pomeru bolo právoplatne skončené. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že toto konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 19 C 499/96 bolo právoplatne zastavené 21. novembra 2000. Po právoplatnosti rozhodnutia o zastavení konania bol spis postúpený na rozhodnutie ministrom vnútra. Na základe žiadosti bol 14. júna 2001 okresnému súdu z ministerstva vnútra doručený spis sp. zn. 19 C 499/96. Aj napriek tomu okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 174/96 až 13. novembra 2003 určil termín pojednávania na 19. január 2004. Keďže po zastavení konania na okresnom súde vo veci skončenia služobného pomeru nebolo iným spôsobom a ani iným orgánom rozhodnuté, a aj vzhľadom na vyjadrenie ministerstva vnútra z 9. mája 2006, ústavnému súdu doručené 15. mája 2006, z ktorého je zrejmé, že minister vnútra v danej veci právoplatne rozhodol ešte v roku 1993, ústavný súd považuje čas od prerušenia konania až do nariadenia ďalšieho pojednávania za neprimerane dlhý. Okresný súd až rozsudkom z 2. júna 2004 návrh sťažovateľa zamietol, pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť 14. februára 2006 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 337/2004 z 1. decembra 2005, ktorým krajský súd potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Teda celková neefektívna činnosť je od 14. februára 2001 do 19. januára 2004 (keď nariadil vo veci pojednávanie), t. j. takmer 3 roky.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 174/96 opätovne porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď ani po náleze z 27. októbra 1999 nepostupoval vo veci bez zbytočných prietahov (bod 1 výroku nálezu).

Vzhľadom na to, že ústavný súd je v súlade s ustanovením § 20 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone, vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preskúmaval len postup okresného súdu, pretože sťažovateľ v sťažnosti namietal len postup tohto prvostupňového súdu. Ústavný súd konštatuje, že v prípade, ak by bol sťažovateľ namietal aj postup krajského súdu ako súdu odvolacieho, preskúmal by aj postup tohto súdu, ale vzhľadom na znenie § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde sa postupom krajského súdu nezaoberal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiadal priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a uviedol aj dôvod jeho priznania.

V okolnostiach prípadu ústavný súd zohľadnil, o aký druh konania ide, jeho dĺžku, ako aj skutočnosť, že už opätovne konštatoval porušenie uvedených práv sťažovateľa. Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 000 Sk, ale vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd považoval za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk (bod 2 výroku nálezu).

Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo záujmu ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Sťažovateľ v sťažnosti požiadal o priznanie náhrady trov konania v sume 59 932,50 Sk. Na verejnom ústnom pojednávaní vyčíslil trovy konania na 109 870 Sk.

Vychádzal pritom z hodnoty sporu vo výške 2 000 000 Sk a za jeden úkon požadoval sumu 16 650 Sk (za päť úkonov spolu čiastku 83 250 Sk), paušálnu náhradu v sume 164 Sk a 4 paušálne náhrady po 150 Sk za rok 2005. Žiadal priznať aj cestovné zo Ž. do K. a späť osobným automobilom v sume 4 613,70 Sk a náhradu za premeškaný čas (2 x 3,5 hodiny) v sume 3 822 Sk; čo celkovo predstavuje sumu 91 685,70 Sk. Daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 17 420,30 Sk a paušálne náhrady 764 Sk, spolu celkom 109 870 Sk.

Podľa ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde v odôvodnených prípadoch sa umožňuje ústavnému súdu podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ bol vo veci úspešný, a preto ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť jeho trovy konania.

Pri stanovení výšky náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), ktorá upravuje aj výšku odmien za zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi.

Predmet konania – ochrana základných ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením.

Sťažovateľ žiadal priznať náhradu trov právneho zastúpenia v sume 109 870 Sk, ale ústavný súd mu priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 22 479 Sk, a to za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Vzhľadom na skutočnosť, že obidva úkony právnej služby boli realizované v roku 2005,

ústavný súd vychádzal pri týchto úkonoch z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2004 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk, preto ústavný súd priznal náhradu trov konania za dva úkony právnej pomoci každý v hodnote 2 501 Sk. Ústavný súd rozhodol aj o priznaní náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky, t. j. dvakrát 150 Sk. Tiež mu priznal náhradu trov konania za vyjadrenie z 9. februára 2005 v sume 2 501 Sk a paušálnu náhradu za tento úkon v sume 150 Sk, ako aj náhradu trov konania za úkon z 12. septembra 2006 v sume 2 730 Sk a paušálnu náhradu v sume 164 Sk, spolu 10 847 Sk. Ústavný súd rozhodol aj o náhrade za stratu času podľa § 17 ods. 1 citovanej vyhlášky, keď každá začatá polhodina predstavuje 273 Sk, čo pri 14 začatých polhodinách je spolu 3 822 Sk. Cestovné automobilom pri obsahu valcov 1 968 cm³ predstavuje spolu 3 589 Sk.

Podľa ustanovenia § 18 ods. 4 citovanej vyhlášky ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa tarifná odmena určená podľa § 9 až 14 o daň z pridanej hodnoty. Právny zástupca sťažovateľa na základe výzvy predložil ústavnému súdu fotokópiu osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty.

S prihliadnutím na ustanovenie § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd uložil okresnému súdu zaplatiť trovy konania sťažovateľa z titulu poskytnutia právnych služieb jeho právnenému zástupcovi v sume 22 479 Sk (bod 3 výroku nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2006